

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Spre solidaritate.

Sibiu, 15 Iunie n.

Alegerea de deputat de la Dobra va trebui să formeze încă multă vreme obiect de discuție în presa română și în cercurile românești, îngrijite de sörtea și viitorul poporului român.

Căci e vorba de o inovație, de o direcție nouă dată politicii noastre, care trebuie prinsă din toate părțile, pentru a fi bine examinată și bine lămurită.

Cetitorii noștri știu, că din capul locului am aprobat aceea ce s'a întâmplat la Dobra; ni-am dat din capul locului consentimentul pentru a se face aceea ce s'a făcut, ear' după-ce am vădit că încercarea a fost încoronată de succes, ni-am exprimat bucuria asupra isbândii raportate.

N'am avut în vedere alta de cât *causa*, care este a noastră a tuturor, și în serviciul căreia am stat și stăm, — de aceea ne simțim datori a ne motiva atitudinea ce am observat-o.

Ziariul nostru a pledat totdeauna pentru activitatea politică a Românilor ardeleni, și neconținut a accentuat necesitatea intrării noastre în parlamentul țerii, singurul loc unde se pot înșira, cu prospecte de succes, plângerile și dorințele noastre.

Când am vădit deci că începutul pe calea acesta se face la Dobra, n'am putut să-l privim de cât de o învingere a ideii de noi propagate, și de aceea nu puteam de cât să aprobăm apucarea făcută pe calea de noi arătată.

Când am vădit apoi, că candidatul național al cercului electoral Dobra a abandonat din programul național punctul despre autonomia Ardelului, n'am putut de cât earăși numai să ne bucurăm, fiind-că și ideia de a curăți programul nostru de acest balast, care în trecut numai pedecă a format pentru acțiunile noastre politice, a venit earăși de la noi.

Sunt mulți ani de când ziariul nostru a lansat întâiu chestia revizuirii programului național și compunerea lui în așa formă, ca acela să-l pōtă subscrie fie-care Român, de la vlădică până la opincă, luând apoi și angajamentul de a lucra din toate puterile pentru realizarea lui.

Dar' atunci când noi am propus acesta schimbare, tratați am fost în modul cel mai aspru din partea celor ce pe atunci erau de alte vederi, și în deosebi fericitul metropolit Miron, de la care se credea că vine ideia, a fost atacat cu mare vehemență, timbrată fiind lansarea și propagarea ideii sale de „mişelăscă tradare națională”.

Am ajuns însă să vedem cum tocmai aceia, cari ne combăteau atunci cu arme nu tocmai alese, astăzi au primit de a lor ideia, și au dat tot ajutorul posibil, ca ea să iese biruitoare din lupta electorală purtată zilele trecute la Dobra.

Nu facem imputare nimănui pentru purtarea din trecut față de noi și de fostul nostru cap bisericesc, pentru-că satisfacția deservită ni-o aflăm în faptul, că ideile noastre, pe lângă toate combaterile vehemente și necruțătoare din trecut, au eșit totuși de-asupra, și sunt pe cale de a fi îmbrățișate de toate cercurile politice românești.

Multele telegrame și scrisori de felicitare, adresate noului deputat al Dobrei, din incidentul alegerii sale, ni-o dovedesc acesta din destul.

Suntem satisfăcuți deci, vădend că semența de noi semănată începe să aducă fructe bune, cari numai efect binefacătoriu pot să aibă pentru nēmum în serviciul căruia ne aflăm.

Intrați odată pe calea activității, și intrați pe drumul care duce la revizuirea programului național și la eliminarea din el a punctelor despre cari cu siguranță știm că astăzi nu sunt realizabile, ba din contră, formeză pedecă chiar și pentru realizarea celorlalte, cari ar pute să fie realizate: am apucat apoi și pe calea care ne va duce la mult dorita *solidaritate națională*, pe care până acuma înzadar am așteptat-o, căci nu putea să vină, pentru-că pedeca o forma tocmai *programul*.

Va suna pentru mulți cam curios, că vorbim de solidaritate, tocmai acum, când ea a primit lovitura cea mai grea și spărtura cea mai mare, prin alegerea de la Dobra.

Dar' știut este, că atunci când vreau să-mi clădesc casă nouă, mai spațioasă și mai bună de cât cea vechiă, trebuie întâiu să demolez casa vechiă, plină de spărturi și crepături.

A trebuit deci să fie spartă vechia solidaritate (care de altcum nici n'a prea existat), ca din ruinele ei să pōtă eși cea nouă, din care să facă parte toți Românii!

Nu toți suntem adecă intransigenți, și nu toți *putem să fim* intransigenți și cu programe compuse din idealuri!

Pentru a pute fi solidari, trebuie să avem deci întâiu de toate un program, pe care toți să-l putem numi al nostru, și pentru a cărui realizare toți să putem intra în luptă. Când îl vom avē, solidaritatea e cu siguranță inaugurată. Și credem, că la acest program vom ajunge acum în curēnd, după ce greutatea cea mai mare am început să o aruncăm din el: *autonomia Ardelului*, pe care nu ne putem închipui cum și puteam să o căpētăm — *pe teren legal*!

Atentat neisbutit.

Mulțămii se dăm promiei cerești că *putem să-l numim așa*: atentat neisbutit. La drept cuvēnt însă nici n'a fost atentat, ci incident neplăcut. Casul e următorul: Imperatul: Regele nostru plecase Vineri în trăsura, la orele patru și jumătate, din palatul Vienei la Schönbrunn. Pe drum un paralizic s'a apropiat de trăsura și a amenințat cu bastonul, lovind în aer. Viziții a prins cu codoristea bicului una din lovituri și bastonul nebulului s'a lovit de rōta dindēret a trăsuri. Publicul de pe stradă a sărit atunci asupra nefericitului om, și era să-l omōră dacă nu-l mântuia poliția, care l'a dus la secție. S'a constatat că nefericitul e un anume Reich, care a fost internat mai de multe-ori în casa alienaților. Monarchul n'a schimbat nici un cuvēnt cu cei din jurul seu asupra incidentului și nici nu s'a vădit nici o urmă de emoțiune pe fața sa.

Svonuri de crisă. Ministrul-president, dl Szēll a plecat Sâmbătă la Viena, pentru a face raport M. Sale despre situația politică din țēră. Combinațiunile celor mai multe ziare din capitală merg într-acolo, că după-ce altă eșire din încurătură nu este, de cât *retragerea guvernului de la putere*, prim-ministrul a mers la Viena cu demisia cabinetului în buzunar, ori apoi pentru-ca să primescă răspunsul Regelui la demisia deja înaintată. Prin cercurile politice se fac combinațiuni chiar și cu privire la urmașul dlui Szēll, care ar fi să fie contele Csáky Albin, presidentul casei magnatilor. Mai sunt luați apoi în combinație contele Andrássy Gyula, ministrul de finanțe Lukács și — Szēll Kálmán, pe care Regele ar voi să-l însărcineze de nou cu formarea cabinetului. Preste puține zile situația credem că va fi limpedă pe deplin.

Măcelul din Belgrad.

Selbătăcia de Mercuri nōptea, săvērșită de oficerii armatei sērbești e fără părechii în istoria timpurilor civilizate, putēnd avē sēmān cel mult în istoria popōrelor străvechi, din epoca barbariei.

Nu e deci mirare, că întrēgă lumea a rămas consternată la vestea celor întâmplate și că opinia publică a tuturor statelor osāndește fapta barbară a conspiratorilor.

Căci ori-cât de destrăbălate să fi fost stările țerișorei sērbești sub regimul regelui Alexandru Obrenovici, ele nu vor pute nici-când să justifice măcelul grozav și nu vor spăla nici-când pecetea de asasini ordinari, de pe fața celor cari au săvērșit măcelul.

Cu scārbă și orōre se ntōrce tot sufletul bun de cătră aceste barbarii, și totul ce mai pōte în câtva să serviască întru salvarea unei minuscule părți de cinstă pentru poporul sērb, e frumōsa ținută a gardei palatului, care a murit până la unul, luptānd să împedecă intrarea conspiratorilor în palat, — și dōr speranța, că *provincia*, aflānd despre ororile săvērșite, le va înfiera după merit.

Că ce au căștigat pentru țēră conspiratorii, prin măcelărirea părechii regale și a celor din jurul ei, ce va urma după acesta? — e taină încă. Probabilitatea însă, mai ales de se vor adevēri știrile despre incendiarea Belgradului, e mai mult pentru urmarea anarchiei și — pōte a unei revoluțiuni...

Cu privire la cele întâmplate completăm raportul nostru din numărul trecut, prin următoarele:

Conspiratorii, cari toți sunt din partidul radical, au căștigat pentru planul lor pe oficerii regimentului de infanterie Nr. 6, în fruntea cărora erau colonelii Misici și Masin (cumnatul reginei, după bărbatul prim al ei).

Mercuri sēra Misici a comunicat oficerilor că preste nōptea regele trebuie silit să abzică. La ora 1 după miezul nōptii oficerii au mers la palat, intrānd în parcul același, nu pe pōrta principală, ci trecēnd prin palatul ministru-presidențial. O parte a gardei li s'a opus; oficerii au împușcat însă pe toți cari li-se puneau în cale. În portal fi aștepta colonelul Mihail Naumovici, prim-adjutantul militar al regelui, care i-a condus la apartamentele regelui.

La auzul pușcăturilor din curte regele a dispus încuiarea ușilor, apoi împreună cu generalul Lazar Petrovici, care era la el, s'au înarmat cu revolve. Naumovici a în-

ceput să bubue în ușă. Intrebat de regele că ce voește, a răspuns că armata-i pretinde abzicerea, să deschidă deci ușa și să subscrie actul de abzicere. Primind răspuns negativ, oficerii au cercat să spargă ușa cu săbiile, dar' nu li-a succedat. Atunci Naumovici a pus sub ea o cartușă de dinamit, care a spart-o tot țanduri, dar' a rupt în bucăți și pe Naumovici.

Deschidēdu-li-se astfel calea, oficerii au intrat la regele, care stătea la ferēstră, ear' înaintea lui generalul Petrovici. Acesta, când a vădit că oficerii înaintēză spre regele, a dat foc, culcānd la pāmēnt pe căpitanul Mihail Ristici.

În clipa următoare însă a sărit lângă el căpitanul Dimitrievici și l'a împușcat în tēmplă, ear' alți 36 oficeri imediat după acesta au descărcat revolvele asupra regelui, care fără să mai pōtă da un cuvēnt barem, a cădut jos. După aceea au deschis ferēsta și l'au aruncat în stradă. Au pētruns apoi în apartamentele reginei, — după ce au împușcat pe locotenentul Masin care era de pază la ușă, — și au împușcat-o și pe ea, cu mai multe pușcături.

Regele a murit la 2 ore și 15 minute, în timp ce în palat se continua măcelul, ear' în fața palatului se adunase mare mulțime de popor.

O altă versiune e următoarea: Mercuri nōptea reg. 6 (nu 18, cum spuneau telegramele prime) a încunjurat palatul, ear' oficerii au pētruns în apartamentele regelui, după-ce cu ajutorul soldaților lor uciseră preste o sută de gardisti, cari voiau să le împedecă intrarea în palat. Spārgēnd ușile cu dinamit au intrat la regele, de la care colonelul Naumovici a pretins să subscrie actul de abzicere, la ce regele strigādu-i: *trădătoriule!*, l'a împușcat. A urmat apoi măcelul, trupul regelui și al reginei au fost aruncate pe ferēstă, ear' o salvă de tun a anunțat poporului că regele și regina sunt morți.

Rapōrtele particulare ale ziarelor din Berlin spun că regina nu a fost împușcată, ci tăiată cu săbiile aprobe tot bucățele, ear' cu privire la uciderea regelui, un conspirator care și el fusese cu ceilalți în palat, zice că au aflat pe regele desbrăcat, cum sărise din pat, și în momentul când a voit să se retragă în o altă odaie au descărcat asupra lui 30 revolve de-odată. Același spune, că au ucis, tăindu-i cu săbiile, și pe cei doi frați ai reginei, oficeri, și au împușcat pe Țintariu Marcovici și pe Pavlovici, fosti ministri, cari s'au opus arestării. Surorile și nepōtele reginei n'au fost ucise, ear' ministrul de interne și fiică-sa au fost numai răniți. Ceilalți fosti ministri ai regelui sunt arestați.

Lista victimelor, afară de gardistii căduți întru apărarea regelui, e următoarea: regele Alexandru, regina Draga, ministrul-president Țintariu Marcovici, generalii Velimir Teodorovici, Iovan Petrovici, Milovan Pavlovici, mareșalul de curte Nicolaevici și frații Lunievița (frații reginei).

Cadavrul regelui și reginei, după ce au fost secționare, au fost înmormēntate Joi nōptea în cripta familiară a Obrenovicilor, în cimitierul S. Marc. Prohodul a fost oficiat de șapte preoți, în cea mai deplină liniște, durānd de la ora 1½ până la 3 după miezul nōptii.

*

Se dă ca sigură știrea, că prințul Carageorgievici nu e proclamat rege, și nici nu e în Sērbia, ci se află încă tot în Geneva. În privința urmașului are să se hotărască abia azi (Luni), pe când e convocată adunarea națională. Sunt în această privință trei păreri, guvernul nou, care-și dă numire de radical-estrem, e pentru prințul Mirko (fiul principe-

lui Nichita al Muntenegrului, căsătorit cu fiica generalului Constantinovici, verișoră a regelui Alexandru); armata e pentru prințul Petru Carageorgevici, un partid voește domnitoriu străin, ear' unii voesc republică.

De altcum situația începe a se încurca, provincia nu aprobă asasinarea părechii regale. Se prevăd turburări grave, cari posibil că vor fi izbucnit deja azi, cu ocasiunea întrunirii scupceinei mari.

*

Conducerea afacerilor țerii o face guvernul provisoriu, constituit sub presidenția lui Avacumovici, care a luat toate măsurile de lipsă, ca liniștea și ordinea să fie menținută în țară. Proclamația pe care guvernul a adresat-o imediat după uciderea suveranilor sârbesci poporațiunii țerii, e de următorul cuprins:

„Azi noapte regele Alexandru și regina Draga au fost asasinați cu focuri de pușcă. In acest moment grav și fatal, amicii patriei noastre și ai poporului nostru s'au întrunit și au format un guvern. Aducând acestea la cunoștința poporului sârbesc, guvernul este încredințat că poporul se va grupa împrejurul său și l va ajuta să mențină pretutindenea în țară ordinea și liniștea.

„Guvernul aduce la cunoștința tuturor că cu începere de astăzi chiar Constituțiunea de la 6 April 1901 este din nou pusă în vigoare și că adunarea națională, disolvată prin proclamațiunea de la 24 Martie vechiu, este convocată pentru ziua de 2 Iunie stil vechiu la Belgrad.”

Urmăză apoi semnăturile noilor miniștri, cari sunt: Jovan Avacumovici, presidentul consiliului; Lyubomir Kaljevici, la afacerile străine; Stojan Protici, la interne; George Gencici, la comerț; generalul Jovan Atanaskovici, la război; doctorul Vojislav Veljkovici, la finanțe; colonelul Alexandru Masin, la lucrările publice; profesorul Ljubomir Stojanovici, la culte; Ljubomir Šimkovici, la justiție.

De notat, că după ce s'a lătit vestea în Belgrad despre uciderea părechii regale, casele au fost pavoazate cu steguri naționale, și muzicele au cutriat stradele toate, cântând cântări vesele naționale. În loc de doliu, veselie!

*

Cu ocasiunea secționării cadavrelor părechii regale a Sârbiei, făcută de medicii Dr. Eugen Michl și Dr. Demosten Nicolaevici, au fost aflate în trupul regelui treizeci și șase glonțe de revolver, ear' în trupul reginei au fost aflate patru sprezece. Nu li-a fost însă destul ucigașilor, ci au mai și tăiat-o cu săbiile: de sus de la pepi până jos la pânțele 'i era despicat trupul. Se confirmă deci, în mod autentic versiunea care spunea că treizeci și șase oficeri au puscat deodată în regele, și că regina a fost tăiată cu săbiile.

Iubirea de patrie și de nēm.

Cuvēnt de deschidere

rostit de comisariul consistorial G. Hango, presbiter, cu ocasiunea conferenței învățătoarești ținută în Fēnațe (cercul XIV) la 23 și 24 April 1903 st. v., cu învățătorii din protopresb. gr.-or. rom. Cetatea-de-pētră și Solnoc. (Urmare).

Înainte de toate vom spune copiilor, că acesta este țara câștigată și apărată cu sângele strămoșilor noștri, în care și noi trebuie să trăim și să murim. Le vom spune, că acesta este pământul atât de mult frământat și udat cu sângele și lacrimile părinților noștri în vremi de robie, când în luptele seculare imputinați fiind n'au mai putut opri povoiul dușmanilor puternici și numeroși câți frunză și iarbă, ce au năvălit asupra lor. Le vom spune, că acesta este pământul lucrat de părinții noștri pentru-ca din sinul lui să ne poată câștiga hrana de toate zilele. Mai pe sus de toate însă, în legătură cu acesta vom căuta să deșteptăm și întărim în copii și simțul de recunoștință și pietate față de străbunii noștri, cari atât de mult s'au luptat pentru-ca să ne poată lăsa și nouă moștenire sănătă acest pământ; acesta nu ne va împedea să le arătăm și păcatul cel greu înaintea lui Dumnezeu și rușinea cea mare înaintea omenilor, când cineva nu-și iubește patria și nēm, pentru care este atât de frumos a și muri în cas de lipsă.

Le vom spune mai departe, că țera are un domnitoriu, care este părintele tuturor cetățenilor fără deosebire de confesiune, de națiune și de stare; le vom spune că acel domnitoriu își are sfetnicii sei, cu cari împreună și cu reprezentanții poporului din dietă și cu alți bărbați harnici și luminați din comitate, orașe și sate, aduce legi pentru înaintarea binelui tuturor și pentru apărarea cinstei, averii și vieții tuturor cetățenilor în contra făcătorilor de rele; le vom spune, că are o armată și alți păzitori, prin care ne apără în contra dușmanilor din afară și din lăuntru, și în care este atât de frumos a servi, căci prin aceea și noi ne facem apărători ai țerii și tuturor celor iubiți ai noștri; apoi le vom spune, că avem judecători, cari ne fac dreptate când ne asuprește cineva; școle, unde învățăm atâtea lucruri bune și frumoase; biserici, unde preoții predică cuvântul lui Dumnezeu pentru mântuirea sufletelor noastre; instituțiuni, pentru grijirea bolnavilor și ajutarea săracilor, etc. etc., și în fine le vom spune, că și locuitorii cari nu sunt de o credință și de o limbă cu noi, încă sunt frații noștri, și că la cas de lipsă după puteri și pe acestia trebuie să-i ajutorăm și apărăm. Dar' mai pe sus de toate trebuie să deșteptăm și întărim în ei iubirea față de credință și limba strămoșescă, pentru care străbunii noștri atât de mult au suferit, pentru-ca să ni-o poată lăsa și nouă de moștenire sănătă fiică.

Ear' pentru ca acesta iubire de patrie și nēm să fie durabilă, trebuie să o sădim în inima copiilor de timpuriu, încă de la prima lor pășire în școală. Pentru-ce? Pentru-că în genere numai primele impresii sunt de durată mai lungă, ba chiar de durată stătătoare, căci toate celelalte ulterioare, sub greutatea împrejurărilor din viața de mai târziu se întunecă ori se șterg cu totul. Ideile și impresiunile câștigate în copilărie sunt mai puternice, pentru-că fiind încă atunci inima copilului ca un pământ virgin, se înrădăcinază mai adânc, și numai anevoie pot fi coplesite de cele urmate mai târziu.

Iubirea de patrie și nēm mai trebuie să fie în armonie cu mintea, cu inima și cu voința copilului. Trebuie să-l convingem, că iubirea de patrie și nēm nu este numai o datorință din recunoștință și pietate față de străbunii noștri și pentru binele ce l primim de la patrie și nēm, ci ea este și o necesitate pentru binele personal, care nu se poate promova fără promovarea binelui comun, și că nepromovând binele comun, în cas de lipsă nici noi nu putem conta la ajutorul deapropelului nostru, — chiar abstracție făcând de la mustrarea conștiinței, că nu ni-am făcut datorința și totuși voim să ne împărtășim de binele comun și omenii să ne cinstescă.

După ce ni-a succes a convinge copilul despre necesitatea iubirii de patrie și nēm, arătându-i: cum și în familie fie-care membru din casă trebuie să lucreze după puterile sale, pentru-ca familia să se poată susține, — fiind și patria o familie mare în felul ei — trebuie să deșteptăm și întărim în el sentimentul iubirii către tot ce e bun și frumos pentru promovarea binelui comun, spunându-le, că odată și ei vor fi chemați să lucre pentru promovarea aceluia, și că dacă s'ar subtrage de la aceea, câtă rușine și-ar atrage înaintea omenilor pentru toate timpurile și ce păcat ar face înaintea lui Dumnezeu, păcat ce nu va rămâne nepedepsit.

Deci punându-le toate acestea înainte și aducându-le pilde potrivite din Istoria bisericească și profană, vom căuta să le întărim și voința spre a face binele și a urî răul, căci iubirea binelui numai așa are valoare, dacă în urma voinței întărite se manifestează și prin fapte — la fie-care om după puterea lui. Dacă însă lipsește cuiva puterea de a face vre-o faptă mare pentru binele comun, atunci deee mână de ajutoriu altora spre a seversă, ori însoțescă-se mai mulți pentru seversirea ei, dar' nici-odată să nu caute a pune pedeci nimănui când voește să facă vre-un bine.

La deșteptarea sentimentului iubirii de patrie și nēm mai trebuie să fim cu considerare la natura, etatea și individualitatea copilului. La natura lui, pentru-că nu toți copiii trăiesc într'un cerc familiar ori într'un mediu social atât de fericit, în cât se poată avea deja de acasă idei corecte despre iubirea de patrie și nēm; la etatea lui, pentru-că copilul nu este capabil de priviri mai largi asupra binelui comun, și cum fără de acestea

nu se poate asigura pe durată mai lungă binele privat; și la individualitatea lui, pentru-că nu toți copiii sunt înzestrați de la natură cu facultăți spirituale și cu sentimente egale pentru a pute pricepe și voi iubirea de patrie și nēm în aceeași măsură. — Deci și aici vom începe de la apropiat — din familie și școală, de la cei de-o credință și limbă cu noi — și așa vom merge la îndepărtat, la cei de altă credință și limbă, dar' concetățeni ai noștri, și în urmă la totalitatea omeniei — la iubirea de apropielui în sens mai larg — după analogia cum se largesc mereu cercurile valurilor în urma petrii aruncate în apă. Și pentru-ca se putem face acesta mai cu succes, va trebui să le arătăm: cum este omul avisat a trăi în societate (biserica, nēm, patrie etc.), căci numai așa se poate feric și pe sine în particular și în familie.

(Va urma).

Sfințirea bisericii din Sinaia.

Ca întregire a raportului din numărul trecut despre sfințirea bisericii din Sinaia, dăm astăzi frumoasă vorbire a M. Sale Regelui Carol și răspunsul dlui Cantacuzino.

Regele Carol a vorbit, din ușa bisericii, următoarele:

„Preste două vécuri au trecut de când spătarul Mihail Cantacuzino a ridicat aci în mijlocul pădurilor nepetrunse, o bisericuță cu chiliore, încunjurată cu ziduri, ca loc de reculegere și liman de odihnă și adăpostire pentru trecătorii rătăciți. Sute de ani acest sfânt așezământ a rămas departe de sgomotul lumii, ferit de vijeliile ce sguduiseră țera. Mai târziu, când mișcarea comercială întră România și Transilvania a început a se desvolta, s'a mărit schitul și s'a clădit încă o biserică mai încăpătoare, care a atras mii de credincioși din totă împrejurimea.

„Scumpe și dulci amintiri Ne legă de această vechiă biserică, acuma dărmată, în care am înălțat cu Familia Mea, mai bine de un sfert de véc, rugile Nostre către Atotputernicul.

„În acest lung șir de ani mănăstirea Sinaia a fost scaunul Meu domnesc, primind astfel o sfințire istorică.

„În acest timp, doi ani după războiul glorios pentru neam, valea Prahovei a fost înzestrată cu calea ferată, care a legat această regiune, odinioară sălbatică, cu țera și străinătatea, și s'a ridicat Castelul Peșului, devenit lăgănul dinastiei române. Tot atunci, ca prin farmec, s'a înființat pe pōlele mănăstirii un orașel care îl învinge ca un brlu minunat.

„Astfel pustia, vecinic cutureată de tihari și făcători de rele, s'a preschimbat în adevărat raiu al cărui renume trece departe preste hotarele României.

„În fața acestui avânt neașteptat, Eforia a hotărât să reclădească biserica cea mare pe vechile ei temelii. După o trudă de mai mulți ani, o biserică nouă, bogat nepodobită, se înalță astăzi înaintea ochilor noștri; ea strălucește cu o nouă splendorie, vrednică de desvoltarea și însemnătatea locului, și din turnurile ei clopotele răsună departe prin munți și văi, chiamând earăși pe credincioși la slujbă.

„Bisericele și mănăstirile sunt aproape singurele monumente ce ni-au rămas din trecut; ele au astfel o însemnătate deosebită pentru istoria patriei, căci inscripțiunile păstrate pe zidurile lor au fost de multe-ori singura călăuză a istoricului pentru a determina domnia gospodărilor, obșșia nēmurilor, cărmuirea vlădicilor și faptele războinice.

„Fie, ca această frumoasă biserică astăzi trinosă, cu hramul Sfintei Treimi, de înalt Preasfinția Sa Metropolitul Ungro-Vlachiei, Primat al României, în al 38-lea an al Domniei Mele, să amintescă încă în vremurile cele mai depărtate marea epocă a redeșteptării naționale, a neamului și a înălțării României.

„Rog pe Dumnezeu să binecuvinteze acest sfânt lăcaș, ridicat în creeri Carpaților spre cinstea și slava Lui.

„Voiu păstra o amintire scumpă de această frumoasă serbare, la care cu o vie plăcere am luat parte, și mulțamesc călduros Eforiei de însemnatul ei sprijin pentru desvoltarea și înfrumșetarea Sinaiei, de care ne putem mândri astăzi și pe care o privesc ca un adevărat mărgăritar al regatului României.”

Răspunsul dlui Cantacuzino a fost următorul:

Sire, Dōmnă, Altefe Regale!

Fie-mi permis, după cuvântarea Majestații Vōstre, a roști câteva cuvinte în numele Eforiei, a instituțiunei de binefacere în înțelesul cel mai larg al cuvântului, ai cărei administratori avem onōre a fi.

Două simțăminte au însuflețit pe fundatorii acestei mari opere de caritate, și acesta se a leverește cu prisos prin chrisōvele după vremuri: filantropia și pietatea.

Aceste două simțăminte au trebuit întotdeauna să călăuzescă Eforii chiamăți a administra averea lor.

Serbarea de azi răspunde unuia din aceste simțăminte, pietatea, și suntem fericiti că tot nouă, cari am început acum patru ani reclădirea acestei biserici, ne este dată neasemănata cinste de a primi Majestațile Vōstre și AA. LL. Regale la sfințirea ei.

Legenda spune, că în anul 1695, Spătarul Mihail Cantacuzino a plecat călare din vama Câmpinei pentru a căuta și alege un loc unde să clădească mănăstirea pe care o făgăduise în rugăciunile sale, dacă va scăpa din surghiunul la care fusese osândit de Sultan în urma pīrei ce i-o aduseseră boerii din țară.

Ostēnēla acestei călătorii de explorator într'o regiune pustie, care servia mai mult de adăpost tălharilor, n'a fost zadarnică, căci a putut descoperi acest loc încântător la pōlele Bucegilor.

Aci a hotărât zidirea schișorului Sinaia, împremuindu-l cu un patruleter de ziduri grōse în cari chiliile călugărilor se par a fi scobite: adevărate meterezuri în dosul cărora se se poată adăposti călugării și sihastrii ce se aflau prin acele locuri puțin sigure.

Istoria contemporană ne spune și ea, că în anul 1866, Alesul țerei, Acela care întrupa toate aspirațiunile Românilor, a întreprins și el o călătorie de explorare într'o țară încă necunoscută Lui, dar' pe care o considera ca pe a Lui și pentru care avea dragostea ce se cuvinea să o aibă cel dintăiu român.

Dumnezeu a voit, ca Augustul Călător să viziteze aceste locuri. Amintirea lor trebuie să fi fost adēncă, căci la anul 1871, Domnitorul Carol însoțit de Princesa Elisabeta, au ales ca loc de vilegiatură modestele chiliore ce se ved aci, și pe cari vom căuta să le păstrăm ca un neprețuit odor.

Din această clipă viitorul Sinaiei era asigurată.

Să se ridice acest castel și să fie lăgănul dinastiei noastre, — a poruncit regele. Stēgul țerei filfe mândru astăzi pe falnicul castel. Ear' neuitatul bard al României a înscris pe dinsul aceste patru versuri, cari zic mai mult de cât o întregă carte de istorie:

Eu Carol și al Meu popor
Zidit'am într'un gând și dor:
În timp de luptă un Regat,
În timp de pace-al Meu Palat.

Astfel, sub înaltul îndemn al Regelui nostru încetul cu încetul Sinaia se transformă: noue drumuri se construiesc, se clădesc: spitălu, hotelul, vilele se înalță ca prin farmec din pământ, orașul se canalizează, se luminează cu electricitate, ear' Peșul, acest nesecat isvor, nu numai de apă ci și de bunătăți, captat în cursul său superior, dă întregii Sinaie o apă rece și curată.

Fie-mi permis a aduce aici un omagiu memoriei unui dispărut, care a fost un factor puternic în această transformare a Sinaiei: Principele Dumitru Ghika. Reclădirea biserice, prin urmare, se impunea. Era ruinată; nu mai corespundea nici cadrului în care se afla, nici cinstei pe care o datorăm memoriei fondatorului acestei mănăstiri.

Planurile au fost întocmite și clădirea în parte efectuată de dl architect G. Mandrea; după d-sa dl architect Pompilian a dus la bun sfârșit această operă.

Dl Lecomte du Noüy, — acest specialist fără sēmă, nu ni-a numărat nici criticele, nici poveștile. Binevoiască a primi espresiu-ne grațitudinii noastre.

Pe de-asupra tututuror însă, un minunat architect, care multe a clădit și a întemeiat în această țară, a urmărit cu un neasemănat interes, așși putē zice, zi cu zi, lucrările ce se făceau.

Și ca încoronare, astăzi, coborînd de pe tronul Seu, unde domnește cu atăta demnitate și înțelepciune, a venit pentru-ca prin prezența Sa să deee o solemnitate și mai mare acestei serbări, să facă, ca pe lângă serbare să fie pentru noi și o sērbătoare,

Sire, amintirile toate, din ziua binecuvântată în care Majestatea Voastră ați pus piciorul pe pământul acestei țări, ne umplu inimile cu un simțământ de nesfârșită dragoste, pe care cerem voie a-l depune, ca slab tribut al recunoștinței noastre, la picioarele Majestății Voastre.

Fie, ca încă timp îndelung, cu aceeași voință, cu aceeași bărbăție, să clădiți, să întemeiați și să inaugurați, și acesta pentru cel mai mare bine și cea mai mare fericire a scumpei noastre țări.

Fie, ca fermecătoarele șopte ale Peleşului să inspire încă mult timp geniul celei mai bune și mai grațioase Regine.

Fie, ca din lăgănul ce Majestatea Voastră ați întemeiat, să iasă o dinastie puternică și mare, care să asigure viitorul României.

Să trăiți, Majestate!

Să trăiască Majestatea Sa Regina!

Să trăiască AA. LL. RR. Principele Ferdinand, Principesa Maria și înfrăgă Dinastia!

Asociațiunea la Baia-mare.

Ni-s-a trimis spre publicare următorul apel, adresat inteligenței și poporului român din părțile Sătmăruului și ale Ugociei:

Domnilor și fraților!

Vă este cunoscut, că „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” își va ține adunarea generală din acest an în Baia-mare la 9 și 10 August.

Acastă vizită a celei mai de căpetenie instituțiuni culturale naționale este pentru noi o distincțiune, și de acum ne umple inimile de bucurie.

De aceea suntem prea ocupați de sentimente de îngrijire serioasă, că această serbătoare măreț culturală națională să fie la înălțimea justelor dorințe și am zice a justelor pretensiuni, ce le formează publicul cel mare față de inteligența și poporul român din acest comitat.

E deci lucru firesc, că în fața acestui eveniment cultural, în fața acestor dorințe juste, ni-se impun datorințe grave, a căror împlinire conștientă va forma cununa cea mai frumoasă, podoba cea mai strălucită a vieții noastre, și totodată va fi cea mai dulce satisfacțiune, că noi Românii cei mai espui, noi „ca apostolii de la margini” am priceput sublima noastră chemare în lucrare pentru cauza culturală-națională a scumpei noastre națiuni.

Suntem firm și adânc convinși, că clerul nostru distins și luminat, învățătoria noastră zelosă, inteligența mirină și tot poporul român, cu un cuvânt toți de o potrivă suntem convinși despre marea însemnătate a serbătoarei culturale-naționale, ce ne stă înainte, precum suntem convinși, că toți vor sta cu credință la datorința lor față de aceste serbări.

Fiind astfel dispensați de a stăruia asupra desvoltării mai amănunțite a acestei teme, venim cu totă încrederea să vă cerem concursul și sprijinul binevoitor, și ne luăm libertate a vă atrage atențiunea binevoitoare asupra următoarelor puncte:

1. Mai înainte de toate credem a fi de cuviință să ne afirmăm interesarea caldă prin aceea, că ne vom face cu toți membri ordinari ai „Asociațiunei” și ne vom nisui a câștiga fie-care în cercul seu de activitate cât mai mulți membri ajutători. Membrii ordinari plătesc taxă anuală de 10 cor, cei ajutători de 2—4 cor. la an. Alăturăm aci avisul postal, ca rugarea să binevoiți a trimite această taxă statutară la adresa directorului despărțământului, care în conțelegere cu cassariul, cu comitetul despărțământului nostru, o va administra conform statutelor.

2. Ca să ne prezentăm cu demnitate înaintea conaționalilor noștri, dorim foarte, ca în înțelesul dispozițiilor statutare ale „Asociațiunei” să întemeiați în comunele cele mai mari „biblioteci populare și agenturi”, cari să fie foculare pentru răspândirea culturii în popor. Ce s'ar pute face, cu interesare adevărată, în provinciile noastre frumoase de pe Someș, țera Oașului în Ugocia!

Spre scopul indicat Vă alăturăm aici câte un exemplar din statutele „Asociațiunei”.

3. E un obicei foarte prejudicios, că cu ocaziuni de aceste serbări publice, în butul tuturor stăruințelor comitetelor constituite, nime nu se insinuază la vreme nici pentru quartire, nici pentru banchet, din ce apoi se

naște confuziune, apoi neîndestulare și pe urmă critice și imputări cu toate consecințele desgustătoare.

De aceea atragem a bună vreme atențiunea dvăstre la aceste împrejurări și vă rugăm, că întru-cât ați reflecta la quartire, prin mijlocirea comitetului de încuarturare să binevoiți a informa comitetul respectiv, ca să poată organiza încuarturarea oșpeților în ordine. Asemenea și cu banchetul, ca să nu fie confuzie în momentele din urmă spre dauna și neplăcerea tuturor.

4. În ori ce chestie privitoare la adunarea generală și a festivităților sociale, binevoiți a vă adresa la biroul comitetului aranjator, cu sediul în Baia-mare, sub presiul dlui Dr. Teofil Dragoș, avocat, Baia-mare (N. Banya).

Directorul despărțământului vă va invita la o consultare în decursul lunii Iunie a. c., ca să vă comunice demersurile de până acum și tot rezultatul activității comitetului săbătorilor sociale, cerând aprobarea definitivă și conlucrarea inteligenței de pe teritoriul despărțământului nostru. Despre toate aceste se va da avis și publicul celui mare românesc; am dorit însă, ca întâiu să vă informăm pe dvăstre, fiind-că vă considerăm ca pe membrii familiei despărțământului nostru propriu Sătmăr-Ugocia. Despre noi e vorbă mai întâiu, a noastră onoare națională e angajată mai întâiu, frații ceilalți vin la noi ca oșpeții despărțământului nostru.

Din ședința plenară a comitetului despărțământului și a festivităților, ținută în Sărsari la 10 Maiu 1903.

George Șuta, director, Dr. Vasile Lucaci, secretari, Alexiu Pop, Gavril Barbul, Alexiu Pocol, Nicolae Breban, Avram Breban, Emanuil Câmpian, Stefan Chereches, Nicolae Lupan, Atanasie Lupan, Iosif Alexandru Breban, Andreiu Pop, membri în comitet.

Chestiuni școlare.

Programa examenelor

de la finea anului școlar 1902—1903 la școlile medii gr. or. române din Brașov.

Examenele de maturitate. Vineri și Sâmbătă, în 6 și 7 Iunie v. va fi examenul oral de maturitate la gimnasiu. La examenele de maturitate nu pot asista școlarii; pentru publicul mare ele sunt deschise.

Examenele private cu școlarii privatisti din școlile medii se vor ține în zilele de 9—14 Iunie v., având a se prezenta școlarii privatisti până în 4 Iunie v. în cancelaria direcțiunii și a depune taxa de examen.

Examenele publice de încheiere. A. La gimnasiu: Vineri, în 27 Iunie v. B. La școala reală: Sâmbătă, în 28 Iunie v.

Examenele se țin în sala festivă a gimnasiului. — Școlarul care va absenta de la examen nu se va promova, ci va avea să facă examen supletor în Septembrie a. c.

Duminecă în 22 Iunie v. după amiază la 6 ore se va ține examenul public din gimnastică în curtea de gimnastică.

Duminecă în 29 Iunie v. după serviciul divin, la care vor participa toți școlarii, se va încheia în mod solemn anul școlar 1902/3, distribuindu-se premiile în sala cea mare a institutului.

La încheierea anului școlar în 29 Iunie v., fie-care școlar va primi testimoniu școl. și un exemplar din Anuarul școlii. Școlarii absenți cum și restanțierii de didactru nu vor primi Anuarul școlii.

La examenele acestea cum și la festivitatea de încheiere a anului școlar se invită cu totă stima părinții, amicii și binevoitorii acestor școle.

Brașov, în 28 Maiu v. 1903.

Direcțiunea.

La școala elementară de fete a Reuniunii femeilor române din Sibiu se vor ține examenele anuale Luni, în 22 Iunie n. 1903 cu următorul program.

De la 8—8½ religiei.

De la 8½—9 limba română.

De la 9—9½ comput.

De la 9½—10 limba magiară.

De la 10—11 limba germană și geografie.

La orele 10—11 a. m. declamări cântări și încheierea anului școlar.

Sibiu, 2/15 Iunie 1903.

Direcțiunea.

Ordinea examenelor publice.

la școala greco-orientală română din Seliște.

Vineri 6/19 Iunie de la orele 8—9 a. m. cl. I elevi și eleve, învățătoriu Iuliu Crișan.

De la 9—10 ore a. m. cl. II elevi, învățătoriu Ioan Iacob.

De la 10—11 ore a. m. cl. II eleve, învățătorie Cornelia Stoica.

De la 3—4 ore p. m. cl. III elevi, învățătoriu Petru Giura.

De la 4—5 ore p. m. cl. III eleve, învățătoriu S. Mihăilțan.

Sâmbătă 7/20 Iunie, de la 8—9 ore a. m. cl. IV elevi, învățătoriu Antoniu Gherman.

De la 9—10 ore a. m. cl. IV eleve, învățătoriu Constantin Criștiu.

De la 10—11 ore a. m. cl. V și VI elevi și eleve, învățătoriu Dumitru Lăpădat.

De la 2—3 ore p. m. cursul I de repetițiune economică, inv. S. Mihăilțan.

De la 3—4 ore p. m. cursurile II și III de repetițiune economică, inv. C. Stoica și I. Crișan.

De la 4—5 ore p. m. producțiune de jocuri și cântări, cu copii și copilele din asil, conducătoare Leontina Muntean.

Duminecă 8/21 Iunie, la 8 ore se face încheierea festivă a anului școlar în biserică, după liturgie și rugăciunea de mulțumită, cu cântări, declamări, vorbirile ocazionale și premiarea elevilor.

În decursul zilelor de examene lucrurile de mână ale elevelor sunt expuse în o sală de prelegere.

Direcțiunea școlii.

Bădărănie și insultă.

În „Evenimentul”, numărul de la 31 Maiu, se cuprinde pentru noi puțin măgulătorea știre, că presidentul consiliului de miniștri al României, dl D. A. Sturdza, în un moment de iritație, în schimbul de vorbe ce a avut cu dl Petru Grădiștean, presidentul Ligei, și-ar fi permis bădărănia să numească pe Românii din Sibiu „mișei”. Dl Sturdza și-a putut lua astfel de informațiuni cel mult de la prietinel său *Jeszensky*, pe care l'a propus spre decorare, sau de la argatul seu de la moșie, sfetnic intim de casă, scos de aici în adevăr pentru mișelii. Ori-care ar fi izvorul acestor informații false, înfierăm purtarea această necualificabilă a dlui Sturdza și cerem explicări, pentru a reveni.

NOUȚĂȚI

Episcopul Ioan — la ministru. Sâmbătă înainte de amiază Preasfinția Sa episcopul Ioan, al eparchiei Aradului, a făcut vizită ministrului-president Széll și ministrului de culte Wlassics, în Budapesta.

Dr. Atanasie Óna-Moga face cunoscut, că în 12 Iunie st. n. a fost promovat doctor în științe medicale la universitatea „Carol-Ferdinand” din Praga.

Monumentul lui Traian. Încă pe vremea excursiunii ce o făcuse tinerimea universitară italiană în România, se luase hotărârea la un banchet dat în Brăila, ca un monument să fie ridicat divului împărat care ne-a adus în aceste părți de lume, nemuritorului lui Traian, ca o cimentare a înfrățirii italo-române, serbătorită atunci cu mare entuziasm. Ideia e pe cale de a fi realizată. După cum cetim în unele ziare din România, în Brăila s'a constituit un comitet, compus din domnii *Protesori Cicireanu, Gușela și Dogaru*, cari vor aduna acum fondurile necesare pentru ridicarea monumentului.

Ministru ungar în România. Domnul ministru de comerț și comunicațiune al țării noastre, *Láng Lajos*, a sosit cu vaporul, venind de la Bazias, în ora din zilele trecute în Turnu-Severin, de unde va merge apoi și la Brăila și Galați, pentru a face studii și a vizita porturile din localitățile numite.

Profesora nouă română. Domnișoara *Eugenia Bardosy*, fiica domnului inspector de școle în pensiune *Iuliu Bardosy* din Sibiu, a făcut în *Culocea* cu eminentă examenul de calificare ca profesoară pentru școlile civile de fete, și separat ca profesoară pentru limba franceză, cu dreptul de a pute propune în limba magiară și cea germană.

† **Ioachim Murășianu.** Vineri (12 Iunie) a fost înmormântat în Năsăud avocatul Ioachim Murășianu, fost deputat și notariu al dietei transilvane ținută în Sibiu la 1863. Reposatul luase parte la toate acțiunile fruntașilor români de pe acele timpuri întru apărarea drepturilor naționale. A fost un bun și credincios al națiunii sale. — Fie-i țărina ușoară!

Carte desaprobată. Sf. Sinod al României a dat un comunicat, prin care desaprăbă cartea intitulată: „*Carte de rugăciuni pentru creștinii ortodocși*”, tipărită în editura librăriei Sfetea din București, deosece cele arătate în acea carte sunt contrare dogmelor religiunii creștine.

Ministru-president Durnovo, al Rusiei, a răposat subit pe tren, în cale de la Petersburg la Wiesbaden. L'a ucis o apoplexie de inimă. Cadavrul a fost dus la gara din Friedrichstrasse (în Berlin), de unde va fi transportat la Petersburg.

Juristul Sisman — ministru Sismanov. Cu ocaziunea resolvării crizei de cabinet din Sofia, întâmplată înainte cu câteva săptămâni, a ajuns la fotel ministerial și un a nume *Sismanov*, despre care se scrie din *Pojon* că în tinerețe se chema *Sisman* și era student la academia de drepturi din *Pojon*. Din partea noastră adăugăm, că *Sisman* a fost în urmă avocat în Timișoara, de unde a trecut apoi ca judecătoriu la tribunalul din Sofia.

Dar' Libényi?! Ziariul „Egyetértés” dă laudă lui Dumnezeu în numărul de Sâmbătă, că pretinsul „atentator” asupra vieții Domnitoriului nostru nu e — Ungur. Și cu fală și mândrie o spune, că dintr-un Ungur nu se pot recruta asasinii și atentatori! E cam scurt la memorie dumnialui. Dar' Libényi ce a fost?

Potop de apă și grindină. Cu datul de 12 Iunie preotul N. Todea din Almașul-mic ne scrie următoarele: Comunele noastre muntoase din cercul pretorial Geogiul-inferior au cărăși zile triste. În 9 Iunie hotarul comunelor Almașul-mare, Nădăștie, Glod și Tecăreu au fost zdrobite de o grindină care abia în ziua următoare s'a topit. Păraele și văile în urma acestei s'au umflat, cauzând stricăciuni mari. Și mai tristă li-a fost însă ziua de Joi (11 Iunie), care dă numai cu ziua catastrofei din 24 Iunie 1898 s'ar pute asemăna, când au perit în valuri chiar și un considerabil număr de oameni. Joi adevă, o ploie torențială s'a descărcat în munții Almașului mare, în urma căreia valea Almașului mare, care trece prin comunele Almașul-mare, Nădăștie, Glod, Ardeu și Bozeș, a crescut în mod înspăimântătoriu, cauzând pagube enorme. Tot-așa și valea Tecăreului și cea a Almașului-de mijloc, cari trec prin comunele Almaș-mic, Balșa și în parte și prin Mada, pe unde au cauzat pagube foarte mari. Mai ales locuitorii Almașului-mic, cari sunt situați pe marginea văii, strimtorați între două dealuri, au suferit pagube uriașe. Știe Dumnezeu, ce va mai fi; până acum însă pe aici numai rău și serăcie se arată. Apröpe zilnic ne cercetăză ploii torențiale, cari spală și duc la vale tot ce se află în calea lor.

Cel mai tiner profesor. Săptămâna trecută a fost instalat profesor de muzică la conservatoriul din *Bologna* băiatul Alberto Spalding, care numai acum de curând a împlinit etatea de *treisprezece ani*. În discursul de instalare directorul conservatoriului a asemănat pe băiatul-profesor cu *Paganini*. Deja de pe acum se revelează în el geniul măiestrului — a zis directorul, — jocul seu e perfect, plin de sentiment, fără nici o sfortare triumfăză asupra tuturor greutăților, așa că fără hesitare putem să-l numim *Paganini cel mic*.

Insomnia este eschisă pentru acela, care poartă crucea dublă electro-magnetică nr. 86967 R. B. a lui Albert Müller (Budapesta, V. Vadsz utca 42/V), ceea-ce adevărește în mod eclatant și epistola următoare: Preastimate dle Müller! Timp scurt înainte am comandat pentru cumnatul meu, Ioan Weber, crucea dublă electro-magnetică nr. 86967 R. B. a dvăstre și acesta a avut așa efect, că bolnavul după câteva zile de folosire s'a simțit mai bine, respirațiunea a devenit mai ușoară și insomnia a dispărut cu totul. Cunoșcând efectul binefăcător al acestei cruci, te rog să-mi trimiți și mie două, una pentru mine și alta pentru soția mea. Ruderfalva, 19 Februaru 1901. Cu distinsă stimă, *Mateiu Schrei*.

Posta redacțiunei.

„Universul” București. Am fost sistat schimbul, din motivul, că foia dvăstre nu o primiam de cât tot la 3—4 săptămâni câte un număr. În speranță că veți face să ne vină regulat am dispus să vă mergă schimbul earăși. Salutări.

Cenade. Nu mai putem reveni asupra lucrurilor întâmplăte înainte cu două luni. Și de altcum lucrarea nu atinge măsura cerută pentru a pute fi publicată.

„MIELUL“, cassă de împrumut și păstrare, Poiana.

Nr. 239 1903.

[89] 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea unui post de **practicant la „Mielul“**, cassă de împrumut și păstrare în Poiana-Sibiului, se scrie prin această concurs cu termenul de *15 Iulie n. c.*

Salariul anual este de cor. 720.

Reflectanții au să documenteze absolvarea unei școle comerciale.

La acest post pot compete și abiturienții anului acestuia.

Poiana, la 9 Iunie 1903.

Direcțiunea.

Publicațiune.

Comuna Seliște publică *pertractare cu oferte în scris* pentru darea în chirie a „hotelului comunal” pe un period de $4\frac{1}{2}$ ani de la *1 Iulie 1903 până în 31 Decembrie 1907*.

Prețul de strigare e 2250 cor. și 5% a sumei ce se va investi în achiziții de imobile pentru lărgirea locului, în adaptări și în întregirea mobilierului.

Pertractarea se va ține în *24 Iunie a. c. la orele 10 a. m.* la primăria comunală.

Vadiu e a se depune 100 cor.

Cauțiunea va fi jumătate chiria anuală în bani gata, hârtii de valoare ori ipotecă.

Seliște, în 14 Iunie 1903.

[90] 1—2

Primăria comunală.

Nr. 279 1903.

[78] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **paroch** în parochia Poiana cu filia Găureni se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în acest jurnal.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa postul numit își vor așterne — în termenul sus indicat — petițiunile concursuale la subsemnatul oficiu protopresbiterial, având a se prezenta, înainte de alegere, în biserica din materă spre a cânta, respective a celebra și a cuvânta.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia, 8 Maiu 1903.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

[87] 2—3

CONCURS

La postul de **învățătoriu** în comuna bisericăscă gr. or. Băița, protopresbiteratul Zarand, se scrie prin această concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. 500 corone din repartitiune pe credincioșii bisericei.
2. 100 corone din cassa bisericei.
3. 64 corone pentru lemne din cassa comunală.

4. 1 coronă de la fie-care înmormântare unde va fi poftit.

5. 20—30 corone de la umblarea cu sfânta cruce la botezul Domnului.

6. 10 corone pentru participarea la conferențele învățătoresști.

7. Cuartir liber în localul școlei și grădina școlei.

Competenții la acest post, vor avea să se prezenteze înainte de alegere în vre o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Alesul va fi obligat a instrua băieții în cântările liturgice și a cânta cu ei la sfânta liturgie, a ține școlă de repetiție cu băieții de la 12—15 ani în orele ce se vor staveri de comitetul parochial, și a conduce corul bisericesc de adulți deja înființat. Competenții au a-și subșterne petițiunile instruite conform normelor din vigore preanoratalui oficiu protopresbiterial gr. or. al Zarandului în termenul deschis.

Din ședința comitetului parochial ținută la 4 Maiu a. c.

Băița, la 8 Maiu 1903.

George Drăgan **Lazar Perian**
presidentul comitetului. not. com.

Pentru protopresbiterul Vasile Damian:

George Părău.

Nr. 420/1903

[83] 2—3

CONCURS

Pentru **întregirea posturilor învățătoresști** în următoarele comune din protopresbiteratul Mercurei se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”:

1. **Apoldul-mic**, două posturi, cu salariu de câte 600 cor. din repartitiune de la popor, cuartir în edificiul școlar, ori relut pentru cuartir, lemne și grădină, preste tot 60 cor.

2. **Cinadie**, un post cu salariu de 400 cor., din repartitiune, și usufructul unui pământ de 7 jug. 334 stângini □, (Ordinul consist. dto 20 Decembre 1901, nr. 12078 șc.), și cuartir liber în edificiul școlar.

3. **Rod**, un post, cu salariu de 600 cor. din fondul parochial, relut de cuartir 60 cor. și pentru grădină 40 cor. — Competenții cu cunoștințe musicale, capabili de a înființa cor, vor fi preferați și deosebit remunerați.

Reflectanții la aceste posturi au să țină strănă în Dumineci și sârbători la utrenie, și la s. liturgie să cânte cu școlarii.

Cereri instruite conform normelor în vigore au să fie înaintate subsemnatului oficiu în termenul sus indicat.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Mercurea, în conțelegere cu comitetele parochiale concernate.

Mercurea, 20 Maiu 1903.

Avram S. Pecurariu
adm. prot.

[86] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea a **trei posturi de învățători** devenite vacante la școlă noastră gr. or. din **Sadu** se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. De la cei ce doresc a reflecta la vre-unul din acestea posturi se recere să aibă 4 clase medii.

2. Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

I. Pentru fie-care, salariu anual de 600 cor., din alodiul comunal, ce se va solvi în rate lunare anticipative.

II. Cuartir natural în edificiul școlei și lemnele necesare.

Dimitrie Bunea
paroch și president.

Nr. 639.

Văduț și aflat în ordine.

Sibiu, 23 Maiu 1903.

Ioan Papiu
protopresb.

Amvonul bisericeii gr. ort. române. — Predici pentru toate Duminecile, sârbătorile și praznicele de preste an. De **Ioan Nicorescu**, preot profesor seminarial în Arad. — În două tomuri. — Cu binecuvântare arhierescă. — Tomul I. Predici pentru toate Duminecile de preste an. Prețul: 3 cor. plus 30 fileri porto.

Momente din viața bisericească

a Românilor ortodoxi din Transilvania. 1780—1787. De **Mateiu Voileanu**, asesor consistorial. — Se poate procura de la **Librăria archidieceșană** cu prețul de 80 fil. plus porto 10 fil.

Drepturile și datorile învățătorilor (învățătoresilor) români.

Pentru învățătorii și învățătoarele române de la școlile populare elementare superioare și civile; pentru elevii și elevele de la preparandii și de la cursurile pentru asile de copii; pentru senat școlare (scaune școlare, eforii) confesionale; pentru preoți, direcțiuni școlare, autorități bisericești, susținători de școle; pentru inspectorate confesionale diecesane și pentru antistii comunale. Pe temeiul legilor, regulamentelor, ordinațiunilor, instrucțiunilor, hotărârilor și decisiunilor principiare, scrisă și compusă de **Dr. Mihai Szabó**, inspector regesc al comitatului Torontal, tradusă de **Eugen Zaslo**, profesor. Se poate procura de la autor în Beciherecul mare (N.-Beeskerek). Prețul 5 cor. 20 fil.

Se poate procura de la **Librăria archidieceșană din Sibiu**.

Frumosul roman

DUȘMĂNIE

de

Vasile E. Moldovan

costă 60 fileri.

Librăria archidieceșană.

La Librăria Tipografiei Archidieceșane se află de vânzare:

Poesii Postume, de **M. Eminescu**

Prețul: C. 1—

Ziariul unui Pierde-Vară, de **George**

Coșbuc „ 2—

Isus Christos cu cuvintele sânteii

scripturi, de **Dr. Petru Barbu** „ 2-50

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Cuvinte adevărate, de **N. Iorga** C. 2-50 plus 20 fil. porto postal.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană**:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: **Rânduēla Vecerniei**, **Utreniei** și a **Liturgiei**; cele opt **glasuri** pentru **Dumineci**, **Podobiile**, **Polieleul**, **Pripelele**, **Catavasiile**, **Irmosele**, **Sfetilnele** și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani**. Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceșane.

Op premiat de **Academia Română**.

Semințe

din

Agrul lui Christos.

Cuvântări bisericesci

de

Zacharia Boiu,

asesor consistorial, protopresbiter etc.

Cu binecuvântare arhierescă.

Tom. I.: **cuvântări la toate Duminecile de preste an.**

„ II.: **prasnicele și sârbătorile, precum și la casuale bisericesci.**

„ III.: **cuvântări la înmormântări parastase etc.,**

Prețul fiecărui tom 3 corone și porto postal.

Se află de vânzare la **autorul** și la

Tipografia și librăria Archidieceșană Sibiu

Tot aici se află „**Cuvântări funebrele și memoriale**”, 1889, de același autor, cu prețul redus de la 3 corone la 2 corone.

La **Librăria Tipografiei archidieceșane din Sibiu** se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasânției Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhieriscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduēla Utrenei — Ciasul dintâiu, al doilea și al șeselea. — Rânduēla Obedniței. — Ciasul al nouēlea. — Rânduēla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slaşba sfintei cuminēcături. — Cinstitul Paraclis. — Rogăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduēla Sinacsariului. — Bogorodicele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.